

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Izhaja vsak torek in soboto ob 11. uri popoldne za mesto ter ob 3. uri pop. za deželo. Ako pade na ta dneva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K, polletno 4 K in četrtletno 2 K. Prodajase v Gorici v tobakarni Schwarz v Solskih ulicah, Jellersitz v Nunskih ulicah in Leban na Verdijevem tekalšču po 8 vin.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v »Narodni tiskarni«, ulica Vetturini h. št. 9.
Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo »Gorice«. Oglasi se računajo po peti vrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računajo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska »Narodna tiskarna« (odgov. J. Marušič).

Goriški deželni zbor.

III. seja dne 30. oktobra. Ob 5. uri popoldne je dež. glavar otvoril sejo. Navzoči so bili razun dr. Tume vsi poslanci. Na predlog posl. Berbuča se je opustilo čitanje zapisnika prejšnje seje. Nato je dal dež. glavar prečitati dopis tržaškega namestništva, s katerim se naznanja dež. odboru, da zakonski načrt gledé uredbe učiteljskih plač, katerega je sklenil dež. zbor v svojem zadnjem zasedanju, ni bil predložen zaradi tega v Najvišje potrjenje, ker ni primerno preskrbljeno za pokritje stroškov, ki nastanejo, ko pride dotični zakonski načrt v veljavo. V dopisu je izrečena želja, da bi dež. zbor preskrbel za pokritje omenjenih stroškov na način, ki bi bil tudi vladi po volji in ki bi omogočil, da bi bil zakonski načrt predložen v Najvišje potrjenje.

Stavljenih je bilo potem več predlogov in jedna interpelacija. Posl. Štrekelj je stavil predlog, naj stopi zakon, zadevajoč zboljšanje živinoreje na Goriškem, katerega je sklenil dež. zbor v zadnjem svojem zasedanju, in ki je že tudi potrjen, prej ko prej v veljavo. Isti poslanec je predlagal, da se naloži dež. odboru, da se ta obrne do visoke vlade, da ista v prihodnjem državnozberskem zasedanju predloži zbornici nov volilni red, ki bo slonel na splošni in tajni volilni pravici. Isti poslanec je naznanil tudi neko interpelacijo gledé brezobrestnih posojil. Dr. Treo pa je stavil predlog, da se že zdaj zboljšajo učiteljem plače in sicer tako, kakor je to določeno v zak. načrtu, ki je bil v zadnjem deželnozberskem zasedanju vsprejet, ki pa ni še potrjen. Stroški za to zboljšanje naj se pokrijejo iz dež. sredstev. — Dež. glavar je rekel, da postavi utemeljevanje stavljenih predlogov na dnevni red prihodnje seje, čitanje interpelacije pa naj se bo vršilo koncem seje. Ko so se prečitali

še drugi razni dopisi in peticije, katere izroči glavar dotičnim odsekom, prešlo se je k dnevnemu redu.

Sklepni račun o dež. zalogu za l. 1904 in proračun o tem zalogu za l. 1906 sta se odstopila na predlog dr. Gregorčiča finančnemu odseku. Pri ti priliki je izrazil dr. Gregorčič željo, da bi se poročilo dež. računarskega oddelka, ki spremlja dež. proračun za l. 1906, ponatisnilo in razdelilo med poslance. Objednem naj bi se napravil tudi izkaz onih podpor in kreditov, ki so bili dovoljeni v l. 1904 in se niso še izplačali, da se bo mogel vsaki poslanec prepričati, kateri krediti so že zapali in kateri imajo priti v proračun za l. 1906. Dež. glavar je obljubil, da bode ti želji po mogočnosti ustrezno.

Poslanec dr. Egger je poročal o zak. načrtu, zadevajočem neke policijske določbe pri požarih in njih gašenju, ki bi imel veljavo za goriško mesto. Na predlog poslanca Berbuča se je izročil ta zak. načrt pravnemu odseku.

Zak. načrt gledé uvrstitve ceste, ki pelje od turjaške ceste do ceste Begliano-Ronchi med skladovne ceste in o katerem je poročal dr. Egger, je bil na predlog dr. Gregorčiča vsprejet en bloc v vseh treh branjih.

Predlog dež. odbora, o katerem je poročal poslanec Berbuč, in ki meri na to, da se deželni odbor pri pristojni oblasti potegne za to, da bode kuhanje figovega žganja še nadalje dovoljeno, je bil potem, ko ga je priporočal posl. Grča, vsprejet. O sklepnem računu dež. hipotečnega zavoda za prvo poslovno dobo je poročal posl. dr. Marani. Na predlog posl. Berbuča se je izročil ta predmet finančnemu odseku.

Nato poroča posl. dr. Egger o zakonskem načrtu goriškega mestnega sveta, zadevajočem doklade na državne pristojbine od prenosa premičnin, katere

naj bi pobirala v svojem okolišu goriška mestna uprava. Poslanec dr. Fajdutti je predlagal, da se ta zak. načrt izroči pravnemu odseku, kar je bilo tudi vsprejeto.

V vseh treh branjih sta bila vsprejeta tudi zak. načrta, da se uvrstita cesti in sicer ona od državne ceste pri Idrskem, ki pelje do Livka in pa ona od Loga pri Ladri, ki pelje do Vrsnega, med skladovne ceste. Poročevalec je bil poslanec Berbuč.

Zak. načrt, zadevajoč uničevanje plevela, o katerem je poročal poslanec dr. Egger, je bil izročen pravnemu in kmetijskemu odseku v proučevanje. Ta zak. načrt je bil vsprejet že v prejšnjem zasedanju, a ga ni vlada predložila v Najvišje potrjenje in je zahtevala, da se nekoliko predrugači.

Nato je odobril dež. zbor povišanje kancelarja dež. pisarne Planiseiga in kancelarja dež. hipotečnega zavoda Emilija Kavčiča od X. v IX. plačilni činovni razred.

Vsprejet je bil predlog dež. odbora, o katerem je poročal posl. Berbuč, da se dovoli bivšemu hlapcu slov. dež. kmetijske šole Antonu Valantiču brezplačno stanovanje in da dobiva isti v mesečnih obrokih dež. podporo, znašajočo 1 K 80 vin. na dan in sicer do preklica. Anton Valantič je bil namreč lanskega leta nekega dne napaden od dež. bika, ki je Valantiča tako poškodoval na telesu, da je ležal delj časa v bolnišnici in da ni vsled tega več sposoben za delo.

Nato je poslanec Grča stavil predlog, da se dež. odboru da naročilo, da izdela do prihodnjega deželnozberskega zasedanja nov volilni red, ki bode slonel na splošni, enaki, tajni in direktni volilni pravici. Utemeljevanje tega predloga pride na dnevni red prihodnje seje.

Posl. dr. Egger je v imenu dež.

odbora predlagal resolucijo, s katero se pozivlja visoka vlada, da določi stalni letni prispevek v prid dež. melioracijskega zaloga, ki se ima ustanoviti.

Posl. dr. Verzeznassi je potrebo takega zaloga priznaval in predlagal, da se ta zadeva izroči zopet kmetijskemu odseku, ki naj jo temeljito prouči in o nji poroča dež. zboru.

Nato je dež. zbor naknadno odobril sklep dež. odbora, ki je dovolil cerkljanskemu cestnemu odboru podporo 500 K za popravo ceste Polje-Krepak.

Konečno je prečital posl. Štrekelj svojo interpelacijo, katero so podpisali skoro vsi slov. poslanci in v kateri zahteva od vlade, da ista prej ko prej reši prošnje za brezobrestna posojila vinogradnikov, katerim je trtna uš uničila vinograde in ki se bavijo z napravo novih trtnih nasadov na podlagi ameriških trt.

Nato je dež. glavar zaključil sejo in napovedal prihodnjo sejo na dan 7. t. m. ob 5. uri popoldne.

Nekoliko statistike

o ponemčevanju Slovanov in o razširjanju nemške ideje med Slovani. (Piše Arjól.) (Dalje.)

3. Slovenska zemlja. a. Štajersko.

Površje 22.426³. Prebivalstva 1360000. Slovencev 409.531 ali 38%, Nemcev 902343 ali 68-70%. V desetih letih se je število nemškega prebivalstva zvišalo za 1%, a slovenskega za 1% znižalo.

Nemci so naseljeni po zgornji in srednji Štajerski, Slovenci pa v južni. Glavni avantpostji so mesta: Maribor, Celje, Ptuj s čisto slovensko okolico. Slovenski del štajerski tvorijo okraji Maribora, Celja, Ptuj, Ljutomer, Brežice in Slovenjegra Gradca, v dveh okrajih Cmurak in Arvež so Slovenci v manjšini

LISTEK

Karamfil s pesnikovega groba.

(Hrvaški spisal A. Šenoa. Poslovenil „...“)

(Dalje.)

Moj pobratim zardi, se vzdigne ter odhiti na vrt, kjer med grozdčevimi grmiči, roke na hrbtu in glavo po koncu, dvajset krat koraka gor in dol herojskih, patetiških stopajev, kakor kak junak Schillerjeve drame po lesenih žaganicah glediščnega odra. Če ni bil Etna, na vsak način je prijatelj Albert hotel biti Hekla. Niti zdaleka nisem sledil Albertu. Spravil sem se v kot pod staro lipo ter se, na mahovju sedeč, pobožno učil Prešernovih pesmi, kakor dekle, ki skrivaje čita prvo ljubavno pisemce, kakor otrok, ki požira iz knjige čarobne povestice, Bog ve, kaj je to bilo; v moji duši se je začelo gibati. Vedno bolj se je spuščala v moje srce na lahkih krilih blaglasnega slovenskega jezika ona čudna melanholija, ki preveva Prešernove stihe. Dasi še zelen mladič, sem vendar sam pri sebi razumel ono globoko otožnost Prešernovega srca, vse žalobne glasove o izgubljenem, nesrečnem življenju. Zdelo se mi je, da tukaj vse ptičke pevajo po Prešernovi melodiji, da se iz trepetajočega listja glasi njegova boleš, da vsi gorski zvonovi pritkujejo po njegovih sekiricah, da po zelenih gorah visi stotero Eolovih harf ter se po njihovih strunah razlivajo čudoviti glasovi »Slovo od mladosti«. Često mi je duša obstala pri kaki misli, na kaki sliki pesnikovi kakor metulj na blesteči, vonjavi cvetki in zatopil sem se v nove misli ter gledal do divno, zeleno goro, to vedro in jasno nebo. Ne vem, kaj mi je bilo. Iz Prešernove knjige so vstajala čudna, nevesela čustva, toda vroča kakor solnce na nebu, globoka kakor gorski studenec. Nekoč se gospodinja ustavi pred menoj. Smehljaje se

me vpraša: »Kaj pa vi tukaj, gospod Hrvat? Da je noč, bi rekla, da štejete zvezde.«

Čitam Prešerna, gospa.

Prešerna! Ali vam ga je dal. Nežica?

Da.

Ali ga niste prej poznali?

Samo po imenu.

Kako vam ugaja? Lepe pesmi, jelite? Neža se jih ne more dovolj načitati.

Lepe, prekrasne zares, toda ciožne in iz otožnega srca!

Da, prav pravite, iz otožnega srca. Otožen, rezrečen je bil ta naš jezični doktor.

Vi ste ga dobro poznali?

Kako ga ne bi. Koliko časa je preživel v naši hiši!

Oh, povejte mi kaj o njem! Sedaj, ko sem prečital njegove poezije, bi zelo rad kaj zvedel o njem.

Iz srca rada, reče dobra gospodinja ter se vsede kraj mene, ali mnogo ne boste zvedeli in menda najmanj prav unega, kar želite, kajti jaz sem priprosta ženska ter pripovedujem samo to, kar sem videla. Da, naš France, nikdo bi ne bil rekel o njem, da piše tako lepe stihe, vsaj za nas lepe, ker jih razumemo in se primejo srca. Prešeren je malo gledal na svojo zunanost. Bil je oblečen kakorkoli. Ne samo enkrat sem ga radi tega dobro oštela, ali skomizgnil je z rameni. Ni se mnogo brigal za to, kar se govori o njem. Upognjene glave, nemo zroč pred se, je včasih cele ure sedel pri čaši vina. Večkrat je iz žepa svoje dolge sukne potegnil košček papirja ter nanj kaj zapisal, najbrže kak verz. In dober je bil, predober, kakor otrok, ali tudi čuden kakor mesečnik; te velike njegove oči so plaho gledale v svet, nikjer, nikjer si ni mogel najti pravega kota, nikdar ni vedel, kam bi se djal. Večkrat mi je prečital kako pesen, ali

govoril je malo o njih. Ako ga je kdo pohvalil, se je nasmehnil. Bil je silno zamišljen, kakor vsi ljudje, ki imajo polno glavo; malokdaj je kazal veselo lice. In kaj je bilo temu vzrok? Skelela ga je rana, stara, globoka rana. Ženska je bila kriva tega. Človek, ki vedno živi po zvezdah, vidi na zemlji povsod zvezde in učeni glavi se zmeša najprej. Tudi Prešerna je ženska spravila do tega, ona je kriva, da na njem nismo videli veselega lica. Ime ji je bilo Julija P... no menda ste čitali njeno ime začetkom njegovih pesmic. Mislite li, da je bila kaka lepota? Nikakor ne. Čisto navaden obraz, a Prešernu je vžgala možgane. Vsak človek ima svoje oči ter vidi cekin tam, kjer se nahaja zgolj svetel grošek. Sedaj menda živi v Novem mestu. In ni moglo niti drugače biti. Ona gospica, fina gosposka hči, punčka. Ni htela drugače čebljati nego nemški, — a Prešeren je bil Kranjec. Kranjske pesmi kranjskega doktorja, to je naši gospodi prava sramota ali vsaj nekaj smešnega. Omožila se je torej. Zmenila se je kaj za Francetove bilje. To ga je zbudilo v srce, od te rane ni ozdravel vse svoje življenje. Tudi meni je pravil o njej; tolažila sem ga, toda brez uspeha. Govoril je o nji zlasti tedaj, ko ga je vince nekoliko ogrelo. Nazival me je majko, čeprav bi ne bil mogel biti moj sin. Večkrat me je ubogal kakor krotko jagnje, včasih pa je bil trmast in osoren. Nekoč je malo manjkalo do nesreče. Sedel je mirno, čisto mirno, ter pil. Grem po opravkih na dvorišče, kar nakrat iz kuhinje zaslišim krik in vik. Pohitim, da vidim, kaj bi bilo. Dekleta so blede ko platno vile roke. Moj jezični doktor se je obesil na velikem kavlu, ki je v kuhinji zabit nad pečnimi vratci. Zakaj, Bog ve. Nisem mnogo tuhtata, nego brže bolje pre-rezala vrv. Tako smo ga rešili. Nikdar ga nisem o tem povpraševala in on mi tudi ni govoril o tem. (Dalje pride.)

10%. Nemci imajo v čisto slovenskeji zemlji 38 kolonij, 32 šol in v Gradcu nemško vseučilišče. Nemci izdajajo 25 časopisov bojovite npravi. Dalje imajo Nemci 3 gledališča in sicer v Gradcu, Mariboru in v Ptuj. Vse germanske zaveze se uspešno razvijajo in hitro plenijo slovensko zemljo. Najbolj delujoče pangermansko društvo je „Südmärk“, ustanovljeno v Gradcu 1889 l. To društvo ima 135 podružnic, v samej Štajerskeji 60, z 15000 členi in 80000 K letnega dohodka oziroma prometa. To društvo ustanovlja tudi ljudske knjižnice ter razposiljuje knjige za malenkostno vsoto 2 vin. Kakor so se sami izrazili, služijo te knjižnice kot uspešno sredstvo za germanizacijo.

Potem imajo v Gradcu „Südmärkische Volksbank“, katera tudi deluje za pangermanske namene.

b. Korotan.

Površje 10.327 km². Prebivalstva 380.000. Nemcev 269.960 ali 74,8%, Slovencev 90.495 ali 25%. V zadnjem desetletju se je slovensko prebivalstvo znižalo za 3%, seveda v korist Nemcem. Splošno naseljenje tvorijo Slovenci v jugovzhodnem delu v velikovškem okraju.

Od 8 šolskih okrajev prevladujejo Slovenci samo v 4 in sicer v velikovškem, celovškem, beljaškem in sv. mohorskem, v ostalih okrajih so sami Nemci.

Nemci imajo 122 šol čisto nemških, mešanih je 77 in samo-slovenskih je v vseh 4 šolskih okrajih celo — 3!

Razven tega imajo Nemci v slovenskih okrajih 19 šol, 13 zasebnih, 4 otroške vrtce, katere vzdržuje „Schulverein“ in trosi za te namene na leto 15.000 kron. Slovenci imajo samo eno zasebno šolo (pa vsaj ta je nekaj vredna) družbe sv. Cirila in Metoda v Sv. Rupertu. Nemci izdajajo 6 časnikov in imajo 2 gledališči in 14 knjižnic. Germanizacija se jako hitro in uspešno vrši in temu bi se reklo skoro, da pomaga tudi njih zemljepisna lega, ker jih Karavanke preveč ločijo od središča Slovenije.

(Dalje pride.)

Politični pregled.

Politični položaj.

Z Dunaja poročajo, da se je zadnji čas v najvišjih krogih naziranje glede enake in splošne volilne pravice obrnilo v prilog isti. Govori se namreč, da se je celo krona izrekla za uvedbo splošne in enake volilne pravice tudi v totranski državni polovici. Vsled tega namerava baje vlada že v prihodnjem državnozbornem zasedanju predložiti poslanski zbornici nov volilni red, ki bode slonel na splošni in enaki volilni pravici. Vsled tega bi nastal velik preobrat v političnem položaju. Na dan otvoritve prihodnjega državnozbornega zasedanja nameravajo socialci prirediti na Dunaju velikanske demonstracije. Ta dan hočejo socialci praznovati na poseben način. Prirediti bodo namreč velikanske sprevede po mestu in pred poslansko zbornico. Govori se, da se je krona zato izrekla za splošno in enako volilno pravico v totranski državni polovici, da bi s tem ustregla delavskim slojem in objednem da bi s tem tudi vplivala na ogersko koalicijo. Mogoče pa so ta prevrat provzročili tudi dogodki na Ruskem. Sicer so pa to danes le govorice.

Krvavi Izgredli na Dunaju.

V četrtek zvečer se je zbralo več tisoč socialcev v dvorani „Sophiensäle“, da bi tam demonstrirali za splošno in enako volilno pravico. Kot govornik je bil tudi vodja tržaskih socialcev Pittoni, ki je govoril hudo v revolucionarnem smislu, ter priporočal nekako, naj bi se tudi v Avstriji zapričelo slično gibanje, kakoršno je sedaj na Ruskem. Po dovršenem zborovanju je šla več tisoč oseb broječa množica proti Ringu in se je hotela podati pred cesarsko palačo. Med potjo je množica pela svoje pesmi in vihtela rdeče zastave. Vpila je tudi: „Doli z Gauschem“ in „Živela socialna demokracija“. Hkratu pa se je postavil pred množico večji oddelek policajev na konjih, ki ni pustil množice naprej. Ko je pa hotela množica po sili iti naprej, so policaji potegnili sablje. Množica, videvši to, začela je metati na policaje kamenje. To je pa provzročilo, da so začeli policaji mahati s sabljami po množici in bilo

je ranjenih vse polno oseb, in mnogo jih je bilo tudi aretiranih. Konečno so policaji množico prepočili. Pravijo, da takih izgredov Dunaj še ni videl.

Fejervaryjev program.

V soboto zvečer je obrazložil Fejervary odposlaništvo II. budimpeštanskega volilnega okraja svoj vladni načrt. Rekel je, da sta nova tako njegov program, kakor tudi njegova politika in hoče delati na to, da doseže s svojo politiko novo večino v zbornici. Če zavrže koalicija njegov program, hoče ob primernem času razpisati nove volitve. Pred vsem se je čudil, da so se pridružili boju za ločitev armade celo pristaši politike iz l. 1867. Skliceval se je na rajnega Andrássyja in na mlajšega Andrássyja, ki sta se oba izjavila, da določuje vladar poveljni jezik. Nato je izjavil, da je na čelu njegovega programa splošna in tajna volilna pravica (torej ne enaka), volilo bi se naj naposledno po občinah. A skrbeti hoče za varstvo državnih in narodnih koristi. Tozadevni zakonski načrt namerava predložiti takoj zbornici. Naznanil je, da že premeščujejo madjarske častnike k madjarskim polkom. Na šolah za častnike se uvede pri večini predmetov madjarsčina in se bodo vršile tudi izkušnje madjarsko. Moštvo se bo poučevalo v madjarsčini in sicer tudi v slučaju, če ni materni jezik madjarsčina, samo če bodo razumeli madjarsko. Na ta način se izvede v ogerskem delu armade pouk v madjarsčini. Kar se tiče znamenj, bodo pozvane komisije. Vlada je na stališču dveletne službene dobe. Ker je na razpolago le malo časa, mora ostati skupno carinsko ozemlje z Avstrijo do l. 1917. A s krepko gospodarsko politiko se bo razvijala Ogerska tako, da bo lahko nastopila samostojno, ko pride trenutek ločitve. Glede posestev namerava velike parcelacije in dolgotrajne najemsčine domen na male posestnike. Vlada bo tudi omogočila konverzacijo dolgov pri malih in srednjih posestnikih. Obljubil je tudi zgradbo novih kanalov in ureditev rek. V socialni politiki je obljubil, da namerava poddržati sanitetno upravo in uvesti delavsko starostno preskrbo in delavsko zavarovanje za slučaj invaliditete in nezgode. Vlada hoče izvršiti načrt splošne in brezplačne izobrazbe, zvišati plače državnim, občinskim in verskim učiteljem ter uvesti splošno izkušnjo o učiteljski usposobnosti. Energično hoče pospeševati zadeve kongruje in katoliške avtonomije in izvesti XX. člen zakona iz l. 1848 o enakopravnosti posameznih konfesij. Podržati namerava komunalno uradništvo in uvesti službeno pragmatiko, ki bo zagotovila politično neodvisnost uradništva. Ustanoviti namerava tudi kreditni zavod za pokritje dolgov državnih, municipalnih in železniških uradnikov. Z državno podporo hoče delati na znižanje mestnih davkov. Vlada hoče dokončati ureditev plač uradnikom, ki se je pričela l. 1904 in hoče tudi izboljšati gnotno stanje občinskih in okrožnih notarjev. Gledé davkov namerava uvesti progresivno obdačevanje in ureditev konzumnih davkov.

Novo ministrstvo na Španskem.

Novo ministrstvo se je v sredo predstavilo zbornici. Predsedstvo ima zopet Montero-Rios; minister zunanjih zadev je Gollon, vojni min. pa Weyler.

Dogodki na Ruskem.

Kakor smo že zadnjič poročali, je izdal ruski car v pondeljek zvečer manifest na ruski narod, s katerim mu podeljuje ustavo. Ta manifest se glasi:

Mi, Nikolaj II., po božji milosti car in samodržec vse Rusije, car poljski, veliki knez finski itd. izjavljamo našim zvestim podanikom: Neredi in agitacije v naših prestolnicah in v mnogih drugih krajih našega carstva napolnjujejo naše srce z veliko britkostjo in žalostjo. Sreča vladarja Rusije je nerazrušljivo zvezana s srečo naroda, in car boli narod boli tudi vladarja. Iz sedanjih agitacij zamore navstati velik nered med narodom in nevarnost za integriteto in jedinstvo našega carstva. Velike dolžnosti, ki nam jih nalaga naša vladarska misija, nam zapovedujejo, da si z vso svojo močjo in vso svojo oblastjo prizadevamo, da povspešimo konec sedanjim neredom, tako škodljivim za državo. Potem, ko smo zaukazali tozadevnim oblastnjam, naj odredijo potrebno, da se preprečijo direktne manifestacije za nered, izgrede in nasilja in da ščitijo mirne državljane, ki žele reda, smo smatrali za neobhodno potrebno, da damo delovanju najvišjih oblastnij jednotno smer. Zato nalagamo vladni dolžnost, da izvrši našo nespremenljivo voljo:

1. Prebivalstvu je podeliti neomajno podlaga državljanških pravic, ki so uteleljene na faktični nedotakljivosti osebe, svobode vere in besede, svobode zdru-

ževanja in zborovanja.

2. Ne da bi se prekinile že odrejane volitve za državno dumo, je, v kolikor dopušča v to čas od sklicanja državne dume, pozvati na sodelovanje v v dumi vse one ljudske sloje, ki so sedaj popolnoma izključeni od volilne pravice. Prepriščeno pa bo novi zakonodajni korporaciji, da uredi nadaljni razvoj principa splošne volilne pravice.

3. Izreči se ima kakor neovržen princip, da ne more noben zakon dobiti veljave, ne da bi v to privolila državna дума in da bo izvoljenec naroda dana možnost, da resnično nadzorujejo zakonitost dejanj oblastnij, ki smo jih mi postavili.

Obrabčamo se do vseh zvestih sinov Rusije, da se spominjajo svoje dolžnosti, ki jo imajo nasproti domovini in da pripomorejo v to, da ponehajo sedanjí nezaslišani neredi in da z nami vred vpotrebijo vse sile, da se povrneti mir in red.

Dano v Peterhofu dne 30. oktobra 1905. v enajstem letu našega vladanja.

Nikolaj.

Ta manifest obudil je velikansko navdušenje med vsemi pravimi in razsodnimi Rusi, ni pa prav nič všeč zakletim sovražnikom te velikanske slovanske države, ki so se nadejali, da se revolucionarno gibanje na Ruskem tako razširi, da uniči popolnoma ono Rusijo, pred katero trepeče ves zapadni evropski kontingent. Posebno so Židje, ti največji sovražniki Slovanstva, še vedno na delu in širijo na Ruskem, poslužujoč se najgrših sredstev, še vedno prepri, ter izživljajo kjer le morejo krvave izgrede. Ali kar so Židje ponekod sejali, to so začeli tudi zadnje dni sami žeti. V Odesi n. pr. se je ljudska nevolja obrnila v četrtek proti Židom. Ljudstvo je napadlo Žide, ki so se zabarikadirali v hiše ter streljali skozi okna na ljudstvo. Prišlo je do strašnih prizorov. Ta dan se je namreč obrnilo 4000 delavcev k guvernerju, potem pa so šli v boj proti Židom.

Sploh prihajajo od vseh strani širne Rusije poročila o strašni razburjenosti ruskega ljudstva proti Židom, katere dolži ljudstvo, da so zakrivilili vse nemi na Ruskem. Zaradi tega pa se napačajo židovske hiše in se požigajo. Posebno iz Odesa prihajajo vedno strašnejše vesti. Tako je angleški list „Standard“ dobil v četrtek popoldne iz Odesa to le brzojavko: Danes zjutraj je začel zopet krvavi ples. V središču mesta se strelja neprenehoma iz pušk in revolverjev v vrata vseh hiš, ki so zabarikadirane. Prebivalstvo je vse prestrašeno. Oborožene tolpe streljajo kar tje v en dan in spremenjajo vsak strel s strašnim tulenjem. Vojaške patrulje se sicer trudijo, da bi napravile red, in streljajo na množico le, ako jih ta napade. Ubityh je bilo baje kakih sto kozakov od bomb, ki so bile vržene na nje skozi okna in od streliv iz hiš. Noben meščan ni varen na ulici. Število mrtvih in ranjenih je znašalo v četrtek okoli 5000.

V delu mesta, kjer prebivajo sami Židje, so ulice napolnjene z mrličmi. Posebno leži na ulicah vse polno židovskih ženskih in otroških trupel. Židovski dijak se branijo, a zaman. Na raznih krajih mesta postavljenih je kakih 100 topov. General Kaurbars pravi, da je vse storil, da bi preprečil prelivanje krvi. Ali vedno pojavljanje rudečih zastav in vedna žaljenja carjeve osebe so provzročile to, kar se je godilo. Množica, obstoječa iz kakih 5000 osebe udanih carju, je pozvala generala Kaulbarsa na balkon njegovega stanovanja. Nosila je carjevo podobo in prepevala ruske narodne pesmi.

Tudi iz Petrograda dohajajo še vedno vznemirljive vesti. Tudi tam nočejo še mirovati radikalni in revolucionarni življi, ki so prišli popolnoma ob pamet, in bi hoteli v svoji divji strasti in neumnosti pretvoriti Rusijo v republiko. Vendar se njih število vedno bolj krči in večina ljudstva se je začela povračati zopet k hladnokrvnosti. Med vojaštvom in izgrezniki prihaja še vedno do kakega spopada. Vlada je izdala oklic, v katerem pozivlje prebivalstvo, naj se vrne zopet k miru in redu, ker le na ta način bode mogoče izvesti ustavo, katero je car podelil svojemu ljudstvu. Pričakuje se od dne do dne, da bode car pomilostil veliko večino političnih zločincev. Seveda so vsa poročila angleških in židovskih listov jako pretirana. Tako bode najbrže izmišljena vest, katero so včeraj objavili omenjeni listi, da odpošlje Nemčija že te dni svoje vojske v Rusko-Poljsko.

Tudi iz Finske se poroča, da je tam vzbruhnila revolucija.

Kronstadski list „Votlin“ dementuje na temelju vesti, ki jih je dobil na glavnem štabu vojne mornarice, češ, da je bila

oklopnjača „Knjaz Potemkin“ črnomoške flote vržena v zrak ter da sta o tej priliki ponesrečila minister vojne mornarice Birilev in admiral Čuknin. Generalni štab vojne mornarice je istočasno priobčil, da je črnomoška eskadra, nahajajoča se v službi dne 27. m. m., dospela v Samsun, od tamkaj pa istega večera odpula proti Trapezuntu.

Po najnovejših vesteh je nastal v Petrogradu in v Moskvi mir. Drugod se vršijo še izgrede, a naperjeni so proti Židom.

Domače in razne novice.

Umrl je v sredo popoldne župnik pri Sv. Petru v Ljubljani, g. Martin Malenšek. Po obedu je ostal v svoji sobi in se pripravljaj za popoldanski nauk. Ko ga je prišel kaplan klicat, ga je našel mrtvega na tleh. Zadel ga je bila srčna kap. Pokojnik je bil rojen l. 1858 v Semiču. Udeležil se je bosanske okupacije in je za svojo hrabrost bil odlikovan z vojno svetinjo. Župnik pri Sv. Petru je bil od l. 1889. Užival je splošno spoštovanje. Svetila mu večna luč!

Imenovan je vodja postojnskega okrajnega glavarstva g. Štefan Lapájne za okr. glavarja.

Spremembe v politični službi na Kranjskem. — Provizorični okrajni višji komisar grof Ludovik Künl je imenovan pravim okrajnim višjim komisarjem v Postojni. Deželnovladni koncipist Pavel Svetec v Litiji je imenovan okrajnim komisarjem in deželnovladni konceptni praktikant Maks Winkler v Litiji dež. vladnim koncipistom.

Poljedelski minister grof Buquoy je vračajoč se iz Dalmacije prišel v torek v St. Peter, kjer si je ogledal najprej neke dele pogozdovanja Krasa in potem obiskal Prestranek in Postojno. Zvečer je prišel v Ljubljano. V sredo je bil pri dež. predsedstvu sprejet. Popoldne je minister obiskal Kamnik, zvečer pa se je udeležil banketa, ki mu ga je priredil deželni odbor v hotelu „Union“. V četrtek se je minister odpeljal v Logatec, kjer si ogleda mlekarno, potem pa pa je šel v Idrijo.

Pokvarjena koruza. — Uže mnogo se je pisalo o hudi bolezní pelagri, ki zahteva posebno v naši Furlaniji mnogo žrtv, in pisalo se je mnoge tudi o vzrokih te bolezni. Danes ni nobenega dvoma več, da je glavni vzrok imenovane bolezni slaba hrana. Furlansko ljudstvo, ki je po veliki večini v službi italijanskih veleposestnikov in ki opravlja dela takozvanih kolonov, hrani se večinoma s polento. Polenta iz turšične moke pa ni nikakor nezdrava, ako je moka zdrava in nepokvarjena. Dogodilo pa se je mnokrat, da so bogatini na svojih zemljiščih pridelano koruzo prodali in si nabavili nezdrave pokvarjene koruze, katero so potem svojim kolonom delili in so reveži potem morali jesti polento, napravljeno iz moke pokvarjene koruze. Tudi minole dni se je dogodil enak slučaj na Furlanskem. V nekem mlinu so namreč mleli pokvarjeno koruzo. Nekateri so prišli temu na sled in naznanili so vso zadevo državnemu pravdnístvu. Državno pravdnístvo pa je dalo koruzo preiskati, in preskuševalni urad v Gradcu je v resnici spoznal, da je koruza pokvarjena in zategadelj zdravju jako škodljiva. Govori se, da je prišla pred kratkim jedna polna ladija pokvarjene koruze v Benetke, da se je pa morala od tam odstraniti in da je potem prišla v Rovinj, od koder so jo vtihotapili v Furlanijo. — To so res vnebovpijoče razmere. Ta slavna italijanska gospoda ima povod v svojih javnih nastopih nebroj fraz o človekoljubju in o drugih takih stvarih, v praksi pa je najbrezvestnejša in najkrukrutejša.

Obiskovanje grobov. — Četudi je bilo v sredo ves dan oblačno in je žugal vedno dež, podalo se je vse polno ljudij peš in na voze na tukajšnje pokopališče na grobove svojih dragih ranjkih, ki so bili skoro vsi več ali manj okrašeni z vencí in raznimi cveticami. Posebno popoldne je bil obisk grobov neizrečeno množesteven in se niso ljudje nič vstrašili blata, katerega ni manjkalo na cesti, ki vodi na naše pokopališče.

Pivo družbe sv. Cirila in Metoda v Gorici. — Kakor smo že ponovno poročali v svojem listu, je sklenilo vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani z ljubljansko domačo pivovarno G. Auerjevi dedeči pogodbo, glasom katere se je omenjena pivovarna zavezala, da bode od vsakega zvarjenega hektolitra piva gotov prispevek plačevala družbi sv. Cirila in Metoda. Iz prodaje tega piva je torej zagotovljen družbi sv. Cirila in Metoda lep stalen dohodek. Ta

prispevek se bode pa lahko podvojil in potrojil, ako bodo vsi pravi slovenski rodoljubi storili svojo dolžnost ter pripočeli in kupovali omenjeno pivo, ki je prav dobro in je bilo na mnogih razstavah tudi že odlikovano. Našim rojakom na Goriškem naznanjamo, da se je tudi v Gorici ustanovila zaloga Auerjevega piva in da se nahaja ista v ulici Riva Corno št. 13 in da je prevzel zalogo g. Peter Skerbic.

Trapano silenzioso. Tlhi sveder v Gorici. — Trapano silenzioso, po naše tlhi sveder, je tisto orodje, ki dela že leto in dan pregledno vsem onim, ki imajo železne blagajne in hranijo v njih svoj ali pa tudi tuji denar. S tem tihim svedrom so zadnji čas posebno v Trstu prevrtali neznani tatje mnogo železnih blagajn in odnesli iz njih velike svote denara, ne da jim bi bila prišla do sedaj policija na sled. V Gorici do sedaj take vrste tatvin še ni bilo. Prvi svoj poskus so izvršili tatje z omenjenim svedrom v noči od četrta na petek in to v menjalnici g. Samuela Jone, nahajajoča se v Raštelu, ki je združena tudi s prodajalnico tobaka in loterijo. Pred tremi tedni prišli so trije gosposko oblečeni ljudje v starosti od 25—30 let h gospej Steiner, ki stanuje v I. nadstropju iste hiše, v kateri se nahaja omenjena menjalnica in tobakarna, in vzeli so v najem sobo, nahajajočo se ravno nad menjalnico. Soba so zaarali in odšli.

V četrtek pa so se vrnili ter se naselili v sobi. Gospa Steiner jim je ta dan izročila ključ od sobe in od hišnih vrat. Zvečer ob 9. uri so prišli domov in tu je pričelo njih delo. Na podu sobe so napravili luknjo, predrl strop nad menjalnico in skozi to luknjo prišli so v menjalnico. Drugi dan zjutraj ob 7½ uri je prišel g. Jona v menjalnico, in ko jo je odprl, zapazil je v nji največji nered. Vse miznice so bile odprte in na izloženih oknih je bilo vse razmetano. Prepričal se je takoj, da so po noči obiskali menjalnico tatje. Podal se je takoj na policijo in je tam naznanil to, kar se mu je dogodilo. Policijski svetnik g. Contin in policijski nadzornik Janežič sta se takoj podala z njim v menjalnico, in tu se je začelo preiskovati in konstatirati vse, kar se je dogodilo.

Prepričali so se, da so tatje odnesli iz miznic nekaj nad 260 K denara in da so zmanjkali razni vrednostni papirji, ki so se nahajali na izloženih oknih, a prepričali so se tudi, da so tatje s svedrom poskusili svojo srečo pri železni blagajni, ki jim pa ni bila mila. Navrtali so sicer že nekoliko blagajno, a ne dovolj, da bi se mogli polastiti denara, ki je bil shranjen v isti in katerega je bilo baje kakih 80.000 K. Sveder pa je ležal na tleh blizu blagajne. Opomniti je treba, da so ravno isti ljudje pred nekaj časom zaarali sobo, nahajajočo se nad zlatarjem Fuchsom, ki ima svojo bogato opremljeno prodajalnico tudi v Raštelu in da so prav v četrtek isto sobo odpovedali. Ti ljudje so se predstavljali za privatne uradnike, kedar jim je to kazalo, drugače pa so rekli, da so agentje te ali one trgovske trvdke.

Včeraj se je govorilo, da jim je policija na sledu. Ali glej vraga!

Minulo noč so lopovi v isti hiši poskusili zopet svojo srečo. V isti hiši nahaja se namreč skladišče trgovca g. Venuttija s pisarno, in v tej pisarni je tudi železna blagajna. In to blagajno so minolo noč navrtali in odnesli bili tudi denar, da jih ni motil pri delu nočni čuvaj.

V Gorici plačujejo namreč hišni gospodarji in lastniki trgovin zaupnega moža, ki se mora vsako noč večkrat prepričati, da li so vrata hiš in prodajalnic zaprta. To noč se je imenovani mož prepričal, da so bila vrata hiše, kjer se nahaja Venuttijevo skladišče zaprta, ko je prvkrat in sicer koj po 10. uri šel mimo njih. Ko se je pa nekoliko po polnoči zopet vračal po isti ulici in je prišel do omenjenih vrat, zapazil je, da so ista odprta. Začel je poslušati in kmalu se je prepričal, da so v Venuttijevem skladišču tuji ljudje.

Odprl je nekoliko skladiščna vrata, in glej v skladišču bili so res tatje. Mož, ki nosi revolver, hotel je iz njega streljati, a revolver mu je odreko in začel je potem klicati na pomoč.

Med tem pa se je uprl v vrata, da bi branil tatovom uteči iz skladišča; a tatovi so bili močnejši in posrečilo se jim je zbežati. Nočni čuvaj je tekel nekaj časa za njimi, in jeden tatov ustrelil je proti njemu, ne da bi ga zadel. Konečno so tatovi vendarle odnesli zdrave pete. Tatje pustili so v skladišču dve suknji in jeden klobuk. V žepih suknj so se nahajali vožni železniški listki Trst-Gorica.

Umrl je v Gradcu vseučiliščni profesor člen gosposke zbornice dvorni svetovalec dr. Arnold vit. Luschin.

Redno letno zborovanje učit. društva za goriški okraj. — V četrtek dne 9. novembra t. l. imelo bo učiteljsko društvo za goriški okraj in sicer ob 2. uri popoldne svoje letno redno zborovanje, ki se bo vršilo v gornji d-orani kavarne „Central“ s sledečim dnevnim redom: 1. Zapisnik zadnjega zborovanja; 2. Letno poročilo o društvenem delovanju; 3. Poročilo o podružničnih delovanjih; 4. Pregled društvenega računa; 5. Volitev treh računskih pregledovalcev; 6. Poročilo o Zavezinem zborovanju v Pulju; 7. Volitev 6 zastopnikov v društvo Učit. konvikta v Ljubljani; 8. Volitev društvenega odbora; 9. Razni nasveti in predlogi.

Umrl je v občeznani družini Peršičev iz Vitovlj stric Mohor. Dočakal je zelo visoko starost 96 let; rodil se je 10. julija 1809. leta. Bil je vzor pridnosti; njegovo največje veselje je bilo delo v mlinu, dokler so mu dopuščale noge. Zadnja leta pa so mu noge odpovedale in zato se ga je našlo le za ognjiščem, kjer je prebiral jagode na molku. Zelo skrben je bil za domačo hišo; svojo doto pa je prepustil svoji nečakinji. On pa je ostal do zadnjega fant in bil je gotovo najstarejši na Vipavskem. Bog daj takih stricev obilo slovenskim družinam!

Južna železnica in druga železniška zveza s Trstom. — Dne 21. t. m. se je pod predsedstvom voditelja ministerstva za železnice, tajnega svetovaleca Wrbe, vršilo posvetovanje pristojnih zastopnikov te centralne oblasti z delegati južne železnice v stvari druge železniške zveze s Trstom, ki bo otvorena v kratkem. Ta konferenca se je imela baviti z novo razdelitvijo prometa, ki nastane vsled spremenjenih razmer. Doseglo se je znatno zblizanje med obema strankama. Deloma znatne spremembe, ki nastanejo vsled druge železniške zveze v razvoju prometa, kažejo, da prizadeva nova ureditev teh razmer nemalih težav. Vendar se bodo ti novi dogovori avajali le polagoma, po razmerju na novo otvorenih delnih prog. Tako stopi prva vrsta novega dogovora v krepst koncem prvega polletja 1906, ko bo odprta proga Celovec-Trst. Tudi poddržavljenje privatnih železnic bo vplivalo na razdelitev prometa glede na dogovore, sklenjene z južno železnico, ker se vsled tega državna železniška mreža poveča.

Nesreča se je dogodila v Idriji dne 25. okt. zjutraj ob pol 9. v jami. Pod-sulo je delavca A. Lapajneti in Ant. Mikuža. Prvi se je kmalu rešil, Mikuž pa je bil podst od pol 9. ure zjutraj do 2. popoldne, torej dobrih pet ur. Poškodovana sta oba, Mikuž ima nogo trikrat zlomljeno.

Najdene reči. — V Biljah je našlo te dni neko dekle zlato žensko naprsno iglo (broš) in jo je izročilo na tuk. policiji.

Vojaška objestnost. — V sredo zvečer so štiri topničarji srečali nekega gospoda, ki se je mirno vračal domov. Najprej so ga začeli psovati, in ko je ta nekoliko reagiral, so potegnili nože iz nožnic in udarili so ga parkrat še precej dobro po hrbtu, četudi ne z ojstrino. Ta slučaj se je naznanil policiji, ki je o njem obvestila vojaško oblast.

Okrožnica vsem občinskim zastopom dežele. — Naznanja se, da se od pondeljka, t. j. 6. novembra t. l. nadalje morejo prejeti v deželni trtnici v Gorici (Podturn) kaljeni cepiči na amerikanskih trtah Riparije Portalis in Rupestris Monticole.

V svrhu sprejema cepljenk se ima vsak kupec predstaviti pri deželnem odboru, kjer se mu vroči, potem ko se je plačala dotična cena blaga, pri deželni blagajni naročilo gledé izročila, s katerim se poda v deželno trtnico v Podturnu, kjer prejme blago.

Nalaga se občinskim zastopom, da razglase to okrožnico tako, da se o vsebini slednje vsak interesent obvesti. — Deželni odbor v Gorici.

Nesreča. — 48-letni Martin Sedmak iz Sv. Križa pri Proseku je šel dne 26. t. m. v svoj vinograd, ki je bil tri četrte oddaljen od Sedmakove hiše. Ko je tam stopil na neki zid, zmakne se mu izpod noge velik kamen in Sedmak padel je z zida tako nesrečno, da se je prav hudo poškodoval in so ga morali prepeljati v tržaško bolnišnico, kjer je 30. m. m. izdahnul svojo dušo.

V zalogi tiskarne družbe sv. Mohorja v Celovcu so dobili krasne platnice za knjigo „Slovenski fantje v Bosni in Hercegovini“ spisal Jernej pl. Andrejka po ceni K 1— za 1 komad, po pošti 30 vin. več.

Družba sv. Mohorja naznanja: Letošnja prežgodna huda zima, ki je

zadnji teden napravila po mnogih delih slovenskih dežel občutljivo škodo ter deloma zaprla ves promet, močno ovirala tudi redno razpošiljatev naših letošnjih družbenih knjig. Zato nam sedaj ni mogoče razposlati knjig v nekatere dekanije Notranjske, za goriško in v tržaško-kopersko škofijo. V kakih 10 dnevih bo promet, kakor nam naznanja železniško ravnateljstvo, zopet odprt in potem se knjige takoj odpošljejo. Med tem časom se razpošiljajo družbene knjige v druge kraje.

Petje in zdravje. — Petje ugodno vpliva na globokost dihanja, razširja s tem dihanje in krepi mišice. S tem, da se v pomnoženi meri menjuje zrak in izloča voda, se povzdiga splošna preo-snova; tek in žeja se pomnožita: hemoglobinska vsebina mrtvih krvnih teles raste: izdatno gibanje prečne mreže in trebušne stene podpira prebavo. Tudi na razvoj hrklja samega, na nos in na gol-tanec vpliva petje jako ugodno, sluh se poostri itd. Zveze med petjem in splošnim zdravjem so vsakovrstne, tako da smatra dr. Barth petje kakor obrambo proti kroničnim pljučnim boleznim, kakor nadomestilo pnevmatičnega zdravljenja, kakor važen činitelj v zdravljenju srčnih bo-lezni itd.

Za slepce bomo morali Slovenci kaj kmalu svoj lasten zavod. Sedaj ga še nimamo, zato pa so tudi slepi otroci ali popolnoma zanemarijeni, ali pa morajo obiskovati sličen nemški zavod v Lincu. Tam pa je letna taksa za ptuje otroke (150 gld.) veliko večja nego za domačine (60 gld.) Na Kranjskem so že neke ustanove za slepce n. pr. ustanova barona Fletnika in pa „ilirski fond“. V slučaju, da bi prišlo kmalu do sloven-skega zavoda za slepce, imeli bi kaj dobro učiteljico v osebi nekega izvrstnega slovenskega dekleta, ki se sedaj nahaja v linškem zavodu. V imenu slepih slo-venških otrok polagaj vsem domoljubom to zadevo na srce. To bi bilo karitativno delo prve vrste.

Vsled potresa v Kalabriji je nad 100 otrok izgubilo staršice. Osirotele otroke so sprejeli v dobrotelni zavod v Turinu.

Sredstvo proti pijančevanju — Norveške oblasti so iznašle to-le sred-stvo proti pijančevanju. Navadnega in nepopoljšljivega pijanca zapro in mu ne dajejo drugega nego kruh in vino. Prvi dan ugaja pijancu taka hrana. Čez osem dni pa se je tako naveliča, da ne more vina niti več pokusiti.

Nesreča na morju. — V sredo je neki čoln križarke „Garibaldi“ trčil skup z italijanskim parnikom „Maria Teresa“, pripadajočem brodovlastniku Repetto. Čoln se je potopil. Trije čast-niki so utonili, drugi so bili poškodovani.

O vojaških godbah. — Večina prijateljev izvrstnih godb avstro-ogerskega vojaštva prišteva te godbe k delu vojaškega organizma. To pa niso res, ampak so samo podvzetje častnikov dotičnega polka in se vzdržuje godba tudi iz blagajne istega polka. — Kapelniki so bili do zdaj nastavljeni od častniškega zbora, zdaj pa se bo vse to izpremenilo. Vojaške godbe bodo erezirane, vzdrža-vanje bo stvar vojnega oskrbnštva in kapelniki postanejo vojaški uradniki. V vojnem ministerstvu bo nastalo tako mesto za direktorja vseh polkovnih godb.

Razpisane naknadne volitve za hrvatski sabor. — V kopriškem in vukovarskem okraju so razpisane vo-litve na dan 9. t. m., v perušičkem okraju pa 4. t. m. V kopriškem okraju kandidira združena hrvatska in srbska opozicija dr. Potočnjaka, čista stranka prava pa župnega upravitelja I. Posilovića. V Perušiču kandidira „čisti“ pristaš župnik Canjuga, v Vukovaru pa se ni nobena stranka imenovala kandidata.

Rojen na petek. — V Parizu je dne 13. t. m. praznovalo stoletnico svo-jega rojstva neki A. Bourgoigne, ki je bil rojen v petek, dne 13. oktobra 1805. S tem je slavljeneč pač ovrgel staro prazno vero, češ, da številka 13 in petek prinašata nesrečo.

Pešta — najnemoralnejše mesto sveta. — V zadnjem času je bil v Bre-menu kongres proti trgovini z dekleti. Poročevalec Wagener je izjavil, da kjer-koli deluje odbor, povsod najde madjarske trgovce z dekleti in s tem je dokazano, da je Pešta najnemoralnejše mesto. Pravil je dalje, da so se ponudili iz Pešte ne-kateri ljudje odboru v pomoč, a pozneje se je izkazalo, da so bili dotičniki sami v tesni zvezi s trgovci z dekleti. Tudi nižji policijski organi so po Pešti pod-kupljeni od teh trgovcev. In s tako Pešto nekateri simpatizirajo.

Občni zbor podpornega društva za slovenske visokošolce na Dunaju bode v torek 14. novembra t. l. ob

šestih zvečer v dvorani „Slovenske Be-sede“, Dunaj, I. Fleischmarkt 16 (vhod Drachengasse 3.) Društvo je letos pod-piralo nad sto revnih vseučiliščnikov. Sredstva so pa zelo skromna. Zato prosi odbor najljudneje, da, kdor le količkaj more, priteče društvu na pomoč. Vsako darilo bode hvaležno sprejel društveni blagajnik gosp. dr. Klement Seshun, dvorni in sodni odvetnik na Dunaju, I. Singerstr. šte. 7.

Nadvojvoda kakor rekrut. — Bivši avstrijski nadvojvoda Leopold, ki se je radi ženitve s pevkino Adamović odrekel vsem naslovom in svoji službi v Avstriji, živi sedaj v Ženevi kakor švi-carski državljani pod imenom Leopold Wöfling. Po švicarskem zakonu mora zadovoljiti vojaški službi in zato služi sedaj kakor rekrut. Bivši nadvojvoda je bil v avstrijski vojski general.

Kitajci umorili pet ameriških misijonarjev. — Reuterjev biro poroča iz Kantona, da so dne 28. oktobra Ki-tajci v Lienšangu ubili pet ameriških misijonarjev, dva moža, dve ženi in enega otroka.

Jak. Suligoi

urar c. kr. drž. železnice
Glasbata ulica št. 25

Priporoča svojo zalogo raz-novrstnih žepnih in stenskih ni-halnih ur na zvon z donečim glas-om za gostilne, kavarne, dvo-rane itd. po jako nizkih cenah.

Vsako popravilo izvrši hitro, dobro in po cenl. Za vsako uro 1-letna garancija. Cenike razpo-šilja brezplačno.

Nadalje priporoča šivalne stroje najboljše vrste po tvorniških cenah, a ne kakor posredovalci.

Razglas.

Ker bo zahvalna ne-delja v Kobaridu dne 19. novembra, držal se bode navadni trg dne 20. no-vembra t. l. v Kobaridu.
Županstvo Kobarid.

Pozor!

Podpisani priporočam čč. duhovščini in sl. občinstvu v mestu in na deželi svojo

prodajalno

kolonijalnega blaga. V zalogi imam kavo vseh vrst, različne moke iz Johmanovega in Maj-dičevega mlina, dalje imam raz-lične pijače, kakor francoski konjak, pristni kranjski brino-vec, domači tropinovec, izvr-sten rum, maršalo, malaga, istrijanski refošk, kavo in vi-gallce družbe sv. C. in M., te-stenine Žnidarskih & Valenčič ltd. Več vrst olja. — Pošilja se po pošti najmanj 5 kg. —

Josip Kutin

v Gorici.

Semeniška ulica 1

Kdor ljubi kakao in čokolado, temu bodi priporočen:

Ivana Hoffa

Kandol-Kakao

ki ima najmanj tolike v sebi, j. torej najlaže pre-baven, ne povzroča nikoli zaprtosti in je ob najbolj-šem okusu izredno poceni.

Pristen samo z imenom

Ivan Hoff

in z levjo varstveno znamko.

Zavojipo ¼ kg 90 vinarjev.

¾ „ 50

Dobiva se povsod.

Ivan Bednařik
priporoča svojo
knjigoveznico
v Gorici
ulica Vetturini št. 3.

Wittmann

Feliciental, p. Turcholka v Galiciji, spričrje, daje njegova soproga okrevala od težke bolezni vsed rabe

železnatega vina

G. Piccoli-ja,
dvornega založnika Nj. Svetosti in
le atja v Ljubljani.

Pollitrska steklenica stane 2 K in se vnajna naročila izvršujejo z obratno pošto.

Anton Kuštrin,

trgovec v Gorici
Gosposka ulica št. 25

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo Santos, Sandomingo, Java, Ceylon. Portoriko itd. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu, istrsko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju, Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Mljšveče prve in druge vrste, namreč ob 1/2 kila in od enega funta. Testenine iz tvornice Žnidarski & Valenčič. Žveplenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevega mlina iz Kranja in iz Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Čudovitost.

325 kosov za 2 gld. 10 kr.

Krasna ura z lepo verižico, točna, z 2-letnim jamstvom; izborna laterna Magica s 25 krasnimi slikami, zelo zabavna; 1 elegantna zaponka najnovejši facon, 1 lepa kravatna igla s simili-brilantom, 1 prekrasni koljer iz orijental-skih biserov, najmodernejši nakit za dame s pat. zaklepom, 1 krasna usnjata denarnica, 1 eleganten ustnik za smodke z janterjem, 1 garnitura najfinjših Döble zlatih gumbov s pat. zaklepom za srajce in zapetnike, 1 žepni nož iz niklja, krasno toaletno ogledalo, belg. steklo v zaklopnici, 20 reči za pisalne potreščine in 200 kosov raznih reči za domačo rabo. 325 kosov z uro, katera je sama toliko vredna, se dobi proti poštenu povzetju za 2 gld. 10 kr. od zaloga S. Kohane, Krakovo št. 16. Za nepristojeno se denar vrne. Veliko pohvalnih pisem.

Anton Ivanov Pečenko
Gorica

priporoča svojo veliko zalogo pristnih belih in črnih vin iz lastnih in drugih priznanih vinogradov; plzenskega piva »prazdroj« iz sloveče češke »Meščanske pivovarne«, in domačega žganja I. vrste v steklenicah, kojega pristnost se jamči.

Zaloga ledu katerega se oddaja le na debelo po 50 kg naprej

Vino dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstrijsko-ogrske države v sodih od 56 l naprej.

Cene zmerne. Postrežba poštena in točna. M M M M M M

5 kron in še več se lahko zasluži.

Tvrdba za domače delo s pletalnimi stroji išče osebe obojega spola s pletanjem na naših strojih. Priprosto in hitro domače delo za celo leto. — Posebne izobrazbe ni treba. Oddaljenost ne škodi; delo da tvrdka.

Tvrdba za domače delo s pletalnimi stroji
Thos. H. Whittick & Com.
PRAGA

Petersko predmestje 7—433
Trst Via Campanile 13—43

A. Krušič

krojaški mojster
in trgovec
v Gorici

tekališče Jos. Verdi
št. 33 in tekališče
Fr. Josipa št. 35

izdeluje

vsakovrstne obleke
po najnovejšem kroju in po želji gosp. naročnikov.

V zalogi ima ravnokar dospelo sveže avstrijsko in angleško

razno fino blago za jesensko in zimsko dobo.

Zaloga izgotovljenih oblek, sukenj itd. itd.

Ivan Kravos

priporoča svojo

sedlarsko delavnico

v Gorici

na Kornju št. 11.

Neverjetno nizka cena

500 kom. za samih gld. 1.85

1 krasna garant. dobrodoča ura s 36 urnim tokom in pozlačeno verižico; 1 kravatna igla z briljanti Simili; 1 v ognju pozlačen prstan z imitiranim kamnom za gospode ali dame; 1 krasna garnitura obstoječa iz zapetnih, ovratnih in nprsnih gumbov iz gar. 3% zlata Double; 6 pristnih platnenih žepnih robcev; 1 eleg. žepna pisalna priprava iz niklja; 1 toaletni etu z ogledalom in finim glavnikom; 1 toaletno dobro dišeče milo; 1 fino vezan noč; 12 umetnih razglednic slavnih mož zadnjega stoletja; 72 angleških peres in še 395 raznih domačih koristnih predmetov. Vse skupaj z uro, katera je sama toliko vredna stane samo gld. 1.85. Pošilja po povzetju ali predplačilu eksportna hiša

H. Spingarn Krakovo št. 58.

Pri naročbi dveh zavojev, darujem en krasen žepni nož z dvema rezali. Pri naročbi več kot zavojev, darujem vsakemu zavoju tak nož. — Za kar ne ugaja se denar vrne takoj.

Jakob Miklus

mizar in
lesni trgovec

v Podgori, na voglu novega
železniškega mosta

(na cesti, ki pelje proti Gradiški)

ter podružnica

za Soškim mostom pri Pevmi

Trguje tudi z opeko, ima veliko zalogo vsakovrstnega trdega in mehkega lesa domačega in tujega, veliko zalogo pohištva, vinskih posod, stiskalnic itd.

!! Najvgodnejši pogoji !!

za zavarovanje

Edina zavarovalna - -

družba ki ima slovenskega
glavnega

Prva češka splošna delniška družba
za zavarovanje na življenje

zastopnika

v Trstu. o o o

Zavaruje na življenje in na dohodke na vse načine po zelo nizkih postavkih. — Pojasnila daja

glavno zastopstvo za slo. dežele v Trstu,

ulica Torre Bianca št. 21 I. nd., in njegova okr. zastopstva v vseh mestih in večih krajih

Vydrova tovarna hranil, Praga VIII.

izdeluje in priporoča:

Vydrovo žitno kavo.

Juhni pridelatek znamka „Vydra“.

Juhne konzerve (grahove, lečne, gobove in riževe).

Oblati (specijaliteta: „Dessert délicat“ in masleni oblati).

Šumeči limonadni bomboni „Ambo“.

Dišava za pecivo „Buhtin“.

NAPRAVITE POSKUS!

Kolekcija vseh teh izdelkov 3 K 20 v in poština.

„Narodna Tiskarna“
izvršuje

vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela in sicer lično in točno.

J. Cristofolletti

lekarnar v Gorici na Travniku,

trskino škotli-
ževo jetrno olje

Sredstvo proti
prsnim boleznim in
telesni slabosti

Steklenica tega olja npravno rmene barve K 1.40, bele K 2.—.

Trskino železnato jetrno olje

Raba tega olja je posebej priporočljiva otrokom in dečkom, ki so nervozni in nežne naravi.

Trskino jetrno olje z žel. jodecem.

S tem oljem ozdravijo v kratkem času in z gotovostjo vse kostne bolezni, žlezni otoki, golše, malokrvnost itd. itd.

Cena eni steklenici je 1 K 40 vin.

Opomba. Olje, katerega naročam direktno iz Norvegije, preišče se vedno v mojem kemičnem laboratoriju predno se napolnijo steklenice. Zato zamorem jamčiti svojim č. odjemalcem glede čistote in stalne sposobnosti za zdravljenje.

Cristofolletti-jeva pijača iz kine in železa

najboljši pripomoček pri zdravljenju s trskinim oljem

Steklenica stane 1 K 60 vin.

„Centralna posojilnica“

registrovana zadruga v Gorici, ulica Vetturini hiš. št. 9.

Posojuje svojim članom od 1. aprila 1905 dalje:

na menico po 5 1/2%, na vknjižbo pa po 5%

z 1/8% upravnega prispevka za vsacega pol leta. Obrestna mera za hranilne vloge ostane nespremenjena.

„Goriško vinarsko društvo v Gorici“

registrovana zadruga z omejenim jamstvom

ima v svojih bogatih zalogah in prodaja M M M M M M M M

**naravna in - -
pristna vina -**

iz Brd, Vipavskega in s Krasa. Razpošilja na vse kraje od 56 litrov dalje. Uzorci vina pošiljajo se na zahtevo. Cene so zmrne, postrežba točna in realna. Sedež društva je v Gorici, ulica Barzellini št. 22.